

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Dydaktyka języka niemieckiego II		5.1.0421	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Niemieckiego i Translatoryki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska (język niemiecki z językiem angielskim)
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Ewa Andrzejewska; mgr Anna Pior-Kucińska; dr Magdalena Rozenberg; dr Marta Bieszk			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Ćw. audytoryjne		30 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		20 godzin - próba przygotowywania, opracowywania własnej koncepcji nauczania języka niemieckiego w oparciu o treści przedmiotowe, doświadczenie z praktyk zawodowych w pracy zespołowej (2 osoby w grupie).	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- obowiązkowy		- niemiecki w wymiarze 70.00%	
- fakultatywny (do wyboru)		- polski w wymiarze 30.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Dyskusja		Sposób zaliczenia	
- Praca w grupach		Egzamin	
- Projektowanie doświadczeń		Formy zaliczenia	
		- egzamin ustny	
		- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi	
		- egzamin pisemny testowy	
		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		- egzamin pisemny (dłuższa wypowiedź pisemna / rozwiązanie problemu)	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Obecność na zajęciach jest obowiązkowa.	
		Student uzyskuje ocenę końcową na podstawie:	
		• egzaminu ustnego i/lub pisemnego z zagadnień omawianych na zajęciach w semestrze 6 - 60%	
		• średniej ocen cząstkowych - 40%	
		Egzamin ustny z zagadnień omawianych na zajęciach w semestrze 6 oraz opracowanych przez studentów na podstawie przeczytanej przez studenta literatury.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	dyskusja	projektowanie doświadczeń	egzamin
	Wiedza		
CKN_W04			x
CKN_W05			x
CKN_W06			x
CKN_W09			x
CKN_W14			x
CKN_W15			x
K_W04			x
K_W07			x
	Umiejętności		
CKN_U02		x	x
CKN_U03		x	x
CKN_U04		x	x
CKN_U05		x	x
CKN_U06		x	x
CKN_U07		x	x
CKN_U08		x	x
CKN_U09		x	x
CKN_U12		x	x
CKN_U15		x	x
CKN_U18		x	x
K_U04		x	x
	Kompetencje społeczne		
CKN_K01	x		
CKN_K04	x		
CKN_K07	x		
K_K04	x		

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Wybór specjalności nauczycielskiej.

B. Wymagania wstępne

Zaliczenie z przedmiotu w semestrze 5.

Cele kształcenia

- Poznanie specyfiki przedmiotowej, terminologii specjalistycznej w języku niemieckim oraz metodologii badań glottodydaktycznych.
- Poznanie głównych koncepcji nauczania i uczenia się języka niemieckiego jako języka obcego.
- Poznanie podstaw programowych i uwarunkowań szkolnej edukacji językowej.
- Przygotowanie dydaktyczne do wykonywania zawodu nauczyciela języka niemieckiego.
- Czynne opanowanie języka lekcyjnego, także wiedza jak tworzyć zapisy konspektów, dokumentów weryfikacji osiągnięć ucznia itp.
- Zdobycie umiejętności planowania, realizacji i ewaluacji poszczególnych działań dydaktycznych oraz jednostek lekcyjnych .

Treści programowe

- Zadania szkolne i cele kształcenia w kontekście wymagań podstawy programowej (analiza rozkładu materiału, ocena pracy uczniów, rozpoznawanie błędów uczniowskich, diagnoza, ocena jakości pracy nad językiem - błędy językowe, sposoby reagowania na wypowiedź ustną i pisemną ucznia, Fehler-Kultur (kultura błędu), testy językowe i ich rodzaje, planowanie, kryteria, kontrola wyników nauczania, w tym wystawianie ocen, portfolio językowe.). Ramowe plany nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych; podstawa programowa języka niemieckiego, cele kształcenia i treści w szkole na poszczególnych etapach edukacyjnych (także sposoby komunikacji w kontekście poziomu rozwojowego uczniów)
- Kreowanie sytuacji dydaktycznych związanych z popularyzacją wiedzy z zakresu języka niemieckiego (konkursy, projekty, kursy szkolenia, porady ekspertów).

- Metody pracy, środki dydaktyczne, europejski system opisu kształcenia językowego, polityka językowa.
- Procesy uczenia się, a procesy nabywania języka niemieckiego jako języka obcego. Wprowadzenie koncepcji dydaktycznych: Mehrsprachigkeitsdidaktik, Landeskunde-Didaktik, Literaturdidaktik (teksty literackie na lekcji języka obcego), Interkulturelles Lernen.
- Kompetencje i standardy kształcenia nauczycieli języków obcych. Modele uczenia się języków obcych, w tym koncepcje klasyczne i współczesne nauczania języka niemieckiego jako języka obcego. Wybrane koncepcje pedagogiczne (np. Classroom Management) w kształceniu nauczycieli. Nauczanie w różnych grupach wiekowych. Metody tradycyjne i alternatywne w nauczaniu i uczeniu się języków obcych - krytyka i perspektywy.
- Formy pracy na lekcji języka obcego (Frontalunterricht, Einzelarbeit, Gruppenarbeit, Teamarbeit, Kooperatives Lernen).
- Charakterystyka sprawności językowych i dopasowane do nich form ćwiczeń. Techniki pracy ze słownictwem, nauczanie fonetyki, nauczanie mówienia, nauczanie pisania, nauczanie sprawności rozumienia tekstu słyszanego, nauczanie czytania; nauczanie gramatyki; mediacja językowa.
- Techniki zapewniania naturalności komunikacyjnej w nauczaniu języków obcych. Zadania, ćwiczenia - typologia. Gry dydaktyczne. Materiały nauczania: analiza, ewaluacja, wybór podręczników, praca z podręcznikiem, materiały uzupełniające, materiały autentyczne.
- Specyfika lekcji języka niemieckiego: rozkład materiału, program nauczania, podstawa programowa. Cele lekcji, fazy lekcji (wprowadzenie, prezentacja, semantyzacja, ćwiczenia-transfer), zakończenie lekcji, prace domowe; korelacja faz lekcji. Interakcje (nauczyciel-uczeń, uczeń-uczeń) na lekcji. Język lekcyjny.
- Formy współpracy z otoczeniem (rodzicem, gronem pedagogicznym, organizacjami wspierającymi edukację) w kontekście spraw przedmiotowych.

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

- Chłopek, Z. Metodyka nauczania języka niemieckiego, Warszawa 2018.
- Pfeiffer, W.: Dydaktyka języków obcych. Od teorii do praktyki, Poznań 1999.
- Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie: https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/attachments/ESOKJ_Europejski-System-Opisu.pdf / lub Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen: <http://student.unifr.ch/pluriling/assets/files/Referenzrahmen2001.pdf>
- Europejskie portfolio dla studentów - przyszłych nauczycieli języków (<https://www.ore.edu.pl/2015/07/europejskie-portfolio-jezykowe-dla-studentow-przyszlych-nauczycieli>)

Literatura uzupełniająca:

- Kleines Fachlexikon der DaF-Didaktik: Theorie und Unterrichtspraxis / Renata Czaplikowska, Artur Dariusz Kubacki. Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, 2019.
- Seria materiałów DLL - Goethe Institut (wybrane pozycje, rozdziały wskazane przez prowadzącego):
 - DLL 01: Lehrkompetenz und Unterrichtsgestaltung (Michael Legutke, Michael Schart), 2012.
 - DLL 04: Aufgaben, Übungen, Interaktion (Hermann Funk, Christina Kuhn et al.), 2014.
 - DLL 05: Lernmaterialien und Medien (Dietmar Rösler, Nicola Würffel).
 - DLL 06: Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung (Karin Ende, Rüdiger Grotjahn et al.), 2013.
 - DLL 07: Prüfen, Testen, Evaluieren (Rüdiger Grotjahn, Karin Kleppin), 2015.
 - DLL 08: DaF für Kinder (Angelika Lundquist-Mog, Beate Widlok), 2015.
 - DLL 09: Unterrichten mit digitalen Medien (Bärbel Brash, Andrea Pfeil) 2017.
- Wybrane artykuły z czasopism "Neofilolog", "Fremdsprachenlehren und lernen", "Języki obce w szkole".
- Portfolio językowe (różne etapy edukacji) na stronie ORE: <https://www.ore.edu.pl/2017/11/materiały-wrkk/>.
- przykładowe egzaminy językowe: <https://cke.gov.pl/egzamin-osmoklasisty/>.
- Andrzejewska E., Motywacja dzieci do nauki języków obcych, w: Nowe spojrzenie na motywację w dydaktyce języków obcych, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Filologicznej we Wrocławiu, Wrocław, 2008, 213-222.
- Andrzejewska E., Eigene Stadt in mehreren Sprachen entdecken. Bericht über eine dreisprachige Stadtrallye in Gdańsk im Rahmen des Projekts "Früher zweisprachiger Fremdsprachenunterricht", w: Frühes Deutsch 2008 (14), 43-46.
- Andrzejewska E., Lekcja języka obcego w wyższych klasach szkoły podstawowej. w: Komorowska H., (red.), 2009: Skuteczna nauka języka obcego. Struktura i przebieg zajęć językowych. Warszawa: CODN, 131-141.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W04, K_W07
CKN_W04, CKN_W05, CKN_W06, CKN_W09, CKN_W14, CKN_W15
K_U04
CKN_U02, CKN_U03, CKN_U04, CKN_U05, CKN_U06, CKN_U07, CKN_U08, CKN_U09, CKN_U12, CKN_U15, CKN_U18
K_K04
CKN_K01, CKN_K04, CKN_K07

Wiedza

K_W04, K_W07
CKN_W04, CKN_W05, CKN_W06, CKN_W09, CKN_W14, CKN_W15
Student:

- zna i rozumie niemiecką terminologię z zakresu dydaktyki języka niemieckiego - K_W04;
- zna i rozumie wyzwania i problematykę zagadnień z zakresu kształcenia języka niemieckiego w placówce dydaktycznej K_W07.

 Efekty wiedzy z aneksu dot. kształcenia nauczycieli:

- zna sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów

edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie języka niemieckiego potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów; zna warsztat pracy nauczyciela, rozumie na czym polega właściwe wykorzystanie czasu lekcji, zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia i ewaluacji (CKN_W04);

- zna potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki języka niemieckiego (i innych języków) u osób z niepełnosprawnością, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy. organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania (także zasadę inkluzji), zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla języka niemieckiego w odniesieniu do innych przedmiotów (CKN_W05);
- zna znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów, a wie jak w tym zakresie wspomagać proces kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych (CKN_W06);
- wie, na czym polega tworzenie spokojnych i bezpiecznych warunków do nauki i rozwoju dzieci i młodzieży przy zachowaniu szeregu zasad, związanych z zagrożeniami fizycznymi i cyfrowymi (CKN_W09);
- zna miejsce języka niemieckiego w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych; podstawę programową języka niemieckiego, cele kształcenia i treści w szkole podstawowej (CKN_W14);
- ma kompetencje merytoryczne, dydaktyczne nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów (dla języka pierwszego obcego IV-VIII oraz w okrojonym zakresie podstawy programowej dla języka obcego jako drugiego) rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy z zakresu języka niemieckiego oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym, konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania języka niemieckiego, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla języka niemieckiego, metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie języka niemieckiego – rozwiązania merytoryczne i metodyczne do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla języka niemieckiego (np. kalki językowe - falsche Freunde) zajęć błędny uczniowski, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym; metody kształcenia w odniesieniu do języka niemieckiego, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej; zna i rozumie integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową, zagadnienia związane z programem nauczania, zna rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej, ocenianie i jego rodzaje, funkcje oceny z języka niemieckiego, zna egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów i innych narzędzi w procesie oceniania języka niemieckiego, ma wiedzę o tym, jak przeprowadzić diagnozę wstępną grupy i ucznia w zakresie języka niemieckiego i sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów, potrzebę kształtowania pojęć, postaw i umiejętności praktycznych (CKN_W15).

Umiejętności

K_U04

CKN_U02, CKN_U03, CKN_U04, CKN_U05, CKN_U06, CKN_U07, CKN_U08, CKN_U09, CKN_U12, CKN_U15, CKN_U18

Student:

- umie pełnić rolę nauczyciela wychowawcy i dydaktyka przedmiotu język niemiecki zgodnie z określonymi w Standardzie Kształcenia Nauczycieli pryncypiami K_U04.

Efekty umiejętności z aneksu dot. kształcenia nauczycieli:

- umie identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi; przeanalizować rozkład materiału; merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu; rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym; przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia (CKN_U02);
- umie dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów (CKN_U03);
- umie projektować i realizować programy nauczania z języka niemieckiego z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów (CKN_U04);
- umie podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym (CKN_U05);
- potrafi kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy z zakresu języka niemieckiego; np. skonstruować sprawdzian służący zarówno ocenie, jak i pobudzający do dalszej pracy i rozwoju zainteresowań z zakresu języka niemieckiego (CKN_U06);
- potrafi dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby (CKN_U07);
- umie pracować tak, aby aktywizować uczniów do nauki indywidualnej i grupowej i wzmacniać kreatywność twórczą (CKN_U08);
- umie pracować tak, by aktywizować uczniów do skutecznej nauki indywidualnej i grupowej (CKN_U09);
- umie aktywizować uczniów ze specjalnymi potrzebami w zakresie uczenia się języka niemieckiego oraz działań wychowawczych (CKN_U12);
- potrafi doskonalić się językowo w zakresie języka polskiego i niemieckiego (CKN_U15);
- umie rozwijać kompetencje w zakresie działań wychowawczych i nauczania języka niemieckiego (kursy, szkolenia, porady ekspertów (CKN_U18).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K04

CKN_K01, CKN_K04, CKN_K07

Student:

- rozumie potrzebę zaangażowania się w życie szkoły, różnych instytucji związanych z kształceniem językowym, uważa za istotne kształtowanie społeczności szkolnej, charakteryzuje się postawami prouczniowskimi i poczuciem odpowiedzialności, identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela języka obcego i wychowawcy, posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka K_K04; jest gotowy do podjęcia skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności, jest gotowy do pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej K_K04.

Efekty kompetencji społecznych z aneksu dot. kształcenia nauczycieli:

- jest gotów do budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych; popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym; zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych, podejmowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych, poszanowania praw własności intelektualnej, kształtowania

umiejętności współpracy uczniów, także grupowego rozwiązywania problemów, rozwijania u uczniów ciekawości i samodzielności, logicznego i krytycznego myślenia oraz nawyku systematycznego uczenia się z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu (CKN_K01);

- jest gotów do adaptowania metod pracy z zakresu nauczania języka niemieckiego do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów; jest gotów do stymulowania siebie i uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę (CKN_K04);
- jest gotów do docenienia współpracy w zespole nauczycielskim (przedmiotowym, językowym), pełni w nim różne role (CKN_K07).

Kontakt

ewa.andrzejewska@ug.edu.pl